

اسنادی از داستان تریاک

پدیدآورده (ها) : نوایی، عبدالحسین
کتابداری، آرشیو و نسخه پژوهی :: گنجینه اسناد :: پاییز و زمستان 1377 - شماره 31 و 32
از 62 تا 75

آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/92221>

دانلود شده توسط : سارا سلطانی
تاریخ دانلود : 12/08/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

اسنادی از داستان تریاک

دکتر عبدالحسین نوایی

در چه سالهایی مورد علاقه بوده و کشت می شده و در چه روزگاری استفاده از آن منع شده حتی کشت آن نیز غیر قانونی شناخته شده و چند بار این جزر و مدها ادامه داشته تا به امروز رسیده که ظاهراً در سال جلوگیری از ورود آن به ایران غیر از غیر قانونی بودن کشت آن دولت - در حدود هفتاد میلیارد ریال هزینه می کند. البته میدانیم که این جزر و مدها در مورد مصرف تریاک است به منظور تفنن و اعتیاد در حالی که ارزش تریاک در جهان پزشکی از دیرباز شناخته شده بود و شاید تریاک نخستین ماده مخدری است که بشر شناخته و از آن در پزشکی سود جسته است.

اسنادی که بلافاصله بعد از این سطور می آید براساس تاریخ، تنظیم و نقل شده است و از سازمان اسناد ملی و گردانندگانش از ته دل و بن دندان تشکر می کنم که آنها را با سماحت و بلند نظری تمام، بدون هیچگونه منعی، در اختیار من گذاشتند و خدایشان موفق بدارد.

مریزاد دستی که مرهمگنان را دوی دل و راحت جان بیارد اسنادی که خواهید خواند سخت با هم مختلف است. درست است که همه راجع به تریاک است.

اما در هر سند دید تازه ای مطرح شد. یکی ایجاد انحصار تریاک را موجب قتل چند میلیون می بیند و دیگری با آرم و کاغذ خاص و کلمات مشحون به وعد و وعید، اصلاً از ترک تریاک سخن می گوید. یکی می خواهد تریاکهای چند سال پیش خریده را به دولت قالب کند و دیگری از رضاشاه گله می کند که چرا همه جا «سفر شاهانه» صورت گرفته ولی شاه به نیاوند رفته که البته تعارف است چون بلافاصله از «ذات شاهانه» خواسته اند که دولت بر بهای خریداری تریاک از رعایا بیافزاید و این اختلاف نظرها و تفاوت دریافتها و برداشتها از لحاظ اجتماعی بسیار شیرین و مغتنم است و با این اسناد بخوبی روشن می شود که هر که به فکر خویش است و به عبارت دیگر هر کسی از ظن خود شد یار من.

در شماره ۱۶ مجله گنجینه مقالاتی ناچیز نوشتم تحت عنوان «ماجرای منع تریاک» در مورد مسائلی که پس از قانون انحصار تریاک پیش آمده بود و ظاهراً آن مقاله مورد توجه عزیزان خواننده قرار گرفته بود، نه از آن جهت که آن مقاله ارزشی و آن نوشته بهایی داشته باشد بلکه از آن جهت که مرا شرمنده احسان خویش سازند که شرمنده هستم و خود می دانم که بضاعتم سخت مزجات است و به پیشگاه اهل فضل به در یوزگی آمده ام نه به سوداگری و به ارادت چشم دارم نه به تجارت. از این لحاظ است که امر دوستان را امتثال کردم و فرمان عزیزان را بر چشم نهادم و باز مقداری از اسناد تریاک را تقدیم کردم.

داستان تریاک در کشور ما تاریخی دور و دراز و پرنشیب و فراز دارد. یک روز آنرا در ساغر می افکندند و می نوشیدند و سر و دستار از بیاد می بردند و روزی دیگر سلاطین پر حشمت و شکوه بدان داروی دل فریب چنان روی می آوردند و چندان در خواب مستی فرو می رفتند که دولت و سلطنت خویش را فراموش می کردند. یک روز برای داشتن ماده کم زحمت و کم حجم و پر سودی سراسر ایران تا پشت دروازه های تهران خشکاش می کاشتند و تجار ایرانی در سراسر دنیا من جمله چین Office و دفتر و دارالتجاره ترتیب می دادند و تریاک ایران را به دنیا عرضه می داشتند و یک روز هم چندان پای این گیاه زیبا و آن میوه هوش ربا می شدند که کشت آن را ممنوع می کردند و یک روز چنان که اسناد حکایت می کنند به قنادها نیز به زور تریاک میدادند که همراه قند و شکر بفروشد و روزی طلا به پای ترک و افغان می ریختند که بتوانند ازو قدری تریاک بخرند این داستان پرنشیب و فراز حقاً خواندنی و دانستنی است و کاش دانشجویی بدین کار همت می گماشت و تحقیق می کرد که تریاک چگونه به ایران زمین رسید و نخستین کسانی که کاشتند و نخستین کسانی که از آن به عنوان یک گیاه هوش ربا و وجدآور و نشاط بخش سود جستند که بودند و باز نخستین کسانی که متوجه معایب آن شدند و آن را موجب تنبلی و بی عاری و بی کاری و بیماری یافتند که بودند. سیر این ماده که در چشم بعضی اکسیر حیات جلوه کرده و بعضی آن را سم مهلک و گیاه شیطانی یافتند چه بوده و

حضرت اشرف آقای نخست‌وزیر ایران دامه (دامت) بقائه‌العالی

دائره مبارزه تریاک ... یا قاتل سه ملیون (میلیون) اهالی بی‌چاره ایران و بی‌خانمان کردن عائله آنها. اولاً امیدوارم سایه بلند پایه شما را از سر اهالی ایران کوتاه نفرماید در ثانی با کمال احترام به عرض می‌رسانم برحسب وطن‌پرستی و همت‌پروری با وجدان خود تطبیق نمودم و نتوانستم از مرقومات خود صرف‌نظر نمایم و به پای‌گاه نخست‌وزیری چند کلمه ارائه و تقدیم دارم. بنده نه تریاکی و نه تماس با اشخاص تریاکی دارم ولو فرزند (فرض) هم داشته باشم نمی‌توانم از همت‌پروری صرف‌نظر نمود. لکن هیچ وجدان‌داری قبول نمی‌نماید که یک عده اهالی ایران که در حدود سه ملیون تریاکی ... دارد. در یک وقت معین از بین بروند که شاید سه ملیون هم از عائله و خانواده آنها به بی‌چارگی و بدبختی گرفتار شوند و قادر نباشند که جهت مخارجات خود که شوهرشان یا برادرشان ... می‌آورند بی‌چاره شوند. البته ما هم تصدیق می‌نماییم که افیون و افیونی باید رفته‌رفته از ایران کم و نابود گردند. زیرا دولت با قوای مجریه خود در حدود چندین سال متوالی به ضرب سر نیزه به این بی‌چارگان تریاک میداد بطناً دولت آنها را تریاکی نمود بعلت اینکه مصرف فروش زیادتر شود پس نباید در حدود سه ملیون افیونی که شاید یک ملیون آنها نابود خواهند شد و خواهند تلف شود و با سه ملیون عائله آنها و امروزه که ما نه صحیحه درستی و نه دواجاتی صحیحی در دست داریم به یک مرتبه این عده نابود سازیم و سزاوار با هیچ وجدانی نیست که دولت باعث خون‌ملیونها نفر بشود و بر فرزند (فرض) بودجه‌ای هم تعیین شود جهت دائره مبارزه با تریاک آن هم قسمتی از اولیای امور به جیب بزنند و یک عده متناهی (معتنای) را به دیار نیستی بفرستند و خانواده‌اشان را به فقر و فلاکت مبتلا نمایند و اشخاص افیونی دو فرقه هستند یک فرقه که قریب صدی هشتاد آنها می‌باشند بی‌چاره و مزدور و مبتلا به این درد خانمان سوز می‌باشند و بقیه مسئول که بحال ایشان تغییری پیدا نخواهد نمود. پس دولت هم باید رفاهیت ملت خود را و این عده را در نظر بگیرد که مدت معینی در حدود سه چهار سال در دست این اشخاص مدت بگذارد و به معیت دولت تا آن که به طبیعه (بالطبیعه) این اشخاص نابود یا ترک آنها به عمل آید و دولت باید طرحی بریزد که تریاکی متجدد (مجدد) پیدا نشود که اشخاص جدید تریاکی نشوند و به علاوه نمی‌خواهیم که از اقتصادیان ایران نسبت به کشت تریاک مرقوم دارم و به علاوه خساراتی که به رعیت می‌رسد آن هم زاید به بی‌چارگی ملت می‌باشد. پس شخصی که زمامدار چنین مملکتی است نباید دفعه واحده به این نوع فجایع دستور دهد و باید قسمتی از مخارجات تأمینیه رعیت در مدت سال تأمین ضروری آنها بشود... البته اگر این کار عملی شود، شاید به قتل دو سه ملیون نفر نابود صرف خواهد شد و دست شما دور از آتش است.

البته شما خواهید دانست که دولت هم‌جوار ما (دولت شوروی) با داشتن دویست میلیون جمعیت باز هم دست آنها به اطراف و اکناف دنیا دراز است و از هر مملکتی حتی پنج هزار نفر هم هست می‌برد و مملکت ما از دست خود ملیونها نفوس را به دیار نیستی می‌فرستند. البته و وجدان شما قبول نخواهد فرمود.

از طرف بی‌چارگان و بی‌کسان و بی‌پارتیان

سند ۸۷۲/۲۸۱۰۰۲ سازمان اسناد ملی ایران

آرم انجمن مبارزه با تریاک و الکل

تاریخ: ۱۳۲۵/۴/۲۵

شماره: ۲۹۶۵

جناب آقای نخست‌وزیر

با توجه مخصوصی که حضرت اشرف نسبت به حفظ نیروی ملی و تأمین بهداشت عمومی داشته و دارند و با دستورات مؤکدی که نسبت به منع استعمال تریاک صادر فرموده‌اند متأسفانه اداره انحصار تریاک، اخیراً در غالب از روزنامه‌ها آگهی منتشر و معنادین را به خرید تریاک تشویق و بلکه تهدید نموده است که در صورت نخردن تریاک کوبین آنها از درجه اعتبار ساقط خواهد بود. اینک خاطر مبارک را به این موضوع مهم جلب و تقاضا می‌شود در این باب اوامر لازم را به وزارت دارایی صادر فرمایند تا از ترویج این سم مهلک بدین وسیله جلوگیری و مزید بر سپاسگزاری شود.

از طرف رئیس انجمن مبارزه با تریاک و الکل - دکتر عباس ادهم (امضاء)
نشانی خیابان باغ سپهسالار

آقای فخرانی
[۱۳۲۵]۵/۴/۲۹

تجارخانه ناظمیان
Maison de commerce Nazemian

عنوان تلگراف: ناظمیان

به تاریخ ۱۹ شهریور ماه ۱۳۰۶

مقام و ساحت مقدس ریاست وزرای اعظم دامت عظمه

چون بنده حاج میرزا عبدالحسین سمنانی (ناظمالتجار سابق) مبلغی به دولت یعنی وزارت مالیه مقروض هستم و در مقابل آن املاک خود را به وثیقه داده‌ام، از جمله تریاکی در خزانه داشتیم که وجه باندول آن را در حساب محسوب و از باندول کردن امتناع می‌ورزید و مبالغی مهمی از تنخواه بنده نزد اشخاص است و وصول آن مربوط به جریان کسب است. علی‌هذا مقتضی است مقدار تریاکی که این بنده دارم اجازه دهد که باندول نموده به این بنده مسترد دارند که امور کسبی بنده از جریان نیفتد. متمنی است شرحی به وزارت مالیه مرقوم داشته که برای حفظ منافع دولت اقدامات مقتضی بنمایند والا مسئولیت از عهده بنده خارج است.

اقل الحاج حاج میرزا عبدالحسین ناظم

آدرس سرای حاج حسن

توقیح زیرنامه

به وزارت مالیه نوشته شود در صورتی که به قدر طلب خود، مالیه از املاک این شخص توقیف کرده و طلب خود را تأمین نموده باشد و با این که مبلغ هفتصد تومان باندول را جزو حساب طلب خود به حساب آورده‌اند، علت این که تریاکهای او را باندول نمی‌کنند چیست.

۶/۷/۱۹

شماره ۶۰۱۰

مهر کابینه ریاست وزرا

۶/۷/۱۹

سند شماره ۱۰۱۰۰۲ سازمان اسناد ملی
۵۷۰

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

تاج و شیر و خورشید و شمشیر
سفارت شاهنشاهی ایران
پاریس

خیلی فوری است

وزارت امور خارجه

با اشعار وصول تلگراف رمز شماره ۴۹۲ ماه جاری درخصوص پیشنهاد فروش ۲۲۰ صندوق تریاک خاطر آنوزارت را مستحضر میدارد:

پیشنهادیکه سفارت در تاریخ فروردین ماه بآنوزارت نمود بر روی اطلاعاتی بود که در باب احتیاجات دولت فرانسه به تریاک و پیشنهاداتی که سایر دول در این زمینه نموده بودند تحصیل گردیده بود. ترکها پیشنهاد داده بودند که مقدار تریاک لازم بدولت فرانسه بفروشند انگلیسها هم همین پیشنهاد را داده بودند منتهی چون خودشان تریاک ندارند شاید هم می‌خواستند تریاک از ایران خریداری و بفرانسه بفروشند از این لحاظ سفارت این اطلاعات را بقید فوریت باطلاع آنوزارت رسانید و پس از سه ماه که از تاریخ گزارش گذشت پیشنهاد دولت رسید. البته تصدیق می‌فرمایند که مسئله عرض و تقاضا و قیمت در مسائل بازرگانی دائماً و هر دقیقه در تغییر است بنابراین احتیاجی که دولت فرانسه در سه ماه قبل داشت ممکن است با خرید آن امروز نداشته باشد و یا حاضر نباشد بهمان بهای آتروز خریداری کند و سفارت انتظار داشت این پیشنهاد خیلی زودتر از اینموقع میرسید.

بهر حال پس از وصول تلگراف مزبور فوراً با مقامات مربوطه وارد مذاکره گردید. بقرار معلوم ترکها و انگلیسها مقدار زیادی تریاک بقیمتی ارزاتر فروخته‌اند و از احتیاج اولیه فرانسه به تریاک خیلی کاسته شده است بنابراین حالا اظهار می‌دارند فقط هشت هزار کیلو تریاک

حاضرند خریداری کنند آنها نه بقیمت آنروز و با زحمات زیادی امید میرود بهمان مبلغ دو هزار دلار بتوانیم بفروش برسانیم. تاکنون انگلیسها بفرانسویها میزان هشت هزار کیلو تریاک با مرفین ۱۲٪ درصد با تیتیر (Titre Harison) که احتیاج دارند عرضه داشته‌اند لیکن در اثر اقدامات لازمه دولت فرانسه حاضر شده است که تریاک ایران را با همان مشخصات و عیار و بهمان قیمت خریداری کرده و پیشنهاد انگلیسها را رد کند مشروط بر اینکه دولت ایران بتواند تا هشت روز دیگر پیشنهاد مزبور را بدهد. خواهشمند است مقرر فرمایند قیمت تریاک را از فرار هر کیلو بدلال با جزئیات راجع بمقدار مرفین و سایر مشخصات آنرا روی اصل ۱۲٪ درصد تیتیر هاریزون فوراً بسفارت تلگراف فرمایند تا قبل از خاتمه مدت مزبور دولت فرانسه این پیشنهاد را با پیشنهاد انگلیسها مقایسه نموده و تصمیم لازم جهت خریداری اتخاذ نماید.

وزیر مختار

سند ۱۰۱۲/۸۵۳ سازمان اسناد ملی

تاج و شیر و خورشید و شمشیر
وزارت مالیه
مؤسسه انحصار دولتی تریاک

تاریخ ۷/۶/۱۳
نمره ۱۰۷۴
مهر: آرشیو
کابینه ریاست وزراء

اداره محترم کابینه ریاست وزراء عظام

با اعاده عین عرض حال بی‌امضاء که طی ۲۲۷۱۹ به وسیله وزارت جلیله مالیه به این مؤسسه ارسال گردیده محترماً اشعار می‌دارد: چون قیمت تریاک بر طبق ماده ۱۴ نظامنامه موقتی اجرای قانون انحصار تریاک مصوبه جلسه هشتم مرداد ۱۳۰۷ هیئت وزراء عظام که عین آن ذیل درج می‌شود:

ماده ۱۴ - مؤسسه انحصار دولتی تریاک مکلف است کلیه لوله‌های موجوده تریاک بی‌باندردل و دارای باندردل ۲۱ شاهی را به قیمت یک من (۶۴۰ مثقال) سی و پنج تومان در نقاطی که زراعت تریاک می‌شود و ۳۷ تومان در ولایاتی که فاقد زراعت تریاک میباشد خریداری و وجه آن را به اضافه قیمت باندردل ۲۱ شاهی تقدماً بپردازد. معلوم و معین گردیده لذا نسبت به این گونه اظهارات و تقاضاهای اصله نمی‌توان تأثیری داده و مخالف مقررات اقدامی نموده برای هر نقطه قیمت مخصوص را قایل شد.

صها

رئیس کل مؤسسه انحصار دولتی تریاک ۷/۶/۱۴

حاشیه: سواد به دفتر مخصوص شاهنشاهی فرستاده شود

رضوی ادیب (۹)

مهر: ورود به کابینه ریاست وزراء

تاریخ: ۷/۶/۱۵

شماره: ۴۰۴۷

سند ۱۰۱۲/۵۸۷ سازمان اسناد ملی

شیر و خورشید
تلگراف

از گلپایگان به تهران/عدد کلمات ۴۸/تاریخ اصل ۳۰ تاریخ وصول ۲/۳۰
نخست‌وزیر رونوشت وزارت دارائی، رونوشت کل تریاک پاسخ ۵۸۸۵ به واسطه کم آبی ناچار به کشت تریاک محصول متوسط هر

جریبی ۵۰ سیر هزینه آن ۸۰۰ ریال، بهای فعلی غیر عادلانه، استرحاماً اضافه بها مورد تقاضا است که کشاورزان از بین نروند.
نمازی، زاغی، معتمدی، عباسی، خادمی

حاشیه: به وزارت دارائی [] ۲۱/۳/۳۱

شماره ۵۸۸۵ مربوط به دفتر ما نیست. ۲۱/۴/۱

ورود بدفتر نخست وزیری شماره ۶۳۱۳ به تاریخ ۲۱/۳/۳۱

سند ۱۰۱۰۰۲ سازمان اسناد ملی
۸۱۸

به تاریخ ۱۳۱۶/۴/۳۱
شماره ۱۹۰۸۱

تاج و شیر و خورشید و شمشیر وزارت مالیه

هیئت وزرا

کمیسیون مشورتی تریاک جامعه ملل در بیست و یکمین جلسه خود لزوم تشکیل کنفرانسی را بمنظور تحدید زراعت و تجارت ادویه مخدره ضروری دانسته و برای فراهم آوردن اطلاعات لازمه ستوانامه هائی بعنوان کشورها فرستاده و تقاضای جواب کرده است گرچه بدو جواب پرسش نامه کمیته مذکور از این نظر که بالتسبیح مربوط بمواد اولیه تریاک میشد عقیم ماند و به آقای پیلوسیان نماینده فنی تریاک که سمت نمایندگی دولت شاهنشاهی را در جامعه ملل راجع بامور تریاک دارند تذکر داده شد که دولت شاهنشاهی عقیده بمشارکت در کنفرانس تحدید زراعت و تجارت ادویه مخدره که در سال (۱۹۳۸) منعقد می شود ندارد. لیکن آقای ورام پیلوسیان در گزارشهای ارسالی خود برای جواب دادن بسئالات کمیته مرکزی تریاک و عذر حضور از مشارکت در کنفرانس مزبور چنین اظهار نظر داشته اند:

«با حال آنکه دولت شاهنشاهی قراردادهای زنبو و لاهه را تصویب ننموده و هیچگونه تعهدی که منجر بوازد کردن لطمه بوضع اقتصادی و تجاری تریاک باشد بهیچوجه نکرده است لیکن چون از طرف دیگر نسبت بمبارزه بر علیه تریاک و تحدید زراعت و تجارت و استعمال آن چه با وضع قوانین و مشارکت در کنفرانسهای لاهه و زنبو و چه با قبول اصول مبارزه بین المللی بر علیه تریاک و سایر ادویه مخدره همیشه در اقدامات جامعه ملل اشتراک مساعی نموده است لهذا خوش آیند نیست و نمیتوان برخلاف رویه که از سال (۱۹۰۸) مورد توجه دولت شاهنشاهی در اشتراک مساعی بین المللی بوده حالاً بسئوالنامه های کمیته مذکور که ایجاب و الزام هیچگونه تعهدی برای دولت شاهنشاهی نمیکند جواب منفی داد».

اما راجع بعدم مشارکت دولت شاهنشاهی در کنفرانس (۱۹۳۸) ایشان معتقدند نظری را که در ماه مه (۱۹۳۶) در بیست و یکمین جلسه کمیسیون مشورتی اظهار داشته اند مبنی بر اینکه اطلاعات لازمه برای تشکیل کنفرانس تا سال (۱۹۳۸) تکمیل نخواهد شد همان نظر طبق دستور توسط نمایندگی شاهنشاهی در زنبو تایید شده و بکمیته مذکور اطلاع داده شود.

«مادام که اطلاعات لازمه از کلیه کشورهای دارای زراعت تریاک در ادارات مربوطه جامعه ملل جمع آوری نشده دعوت کنفرانس بنظر دولت شاهنشاهی بيموقع است».

وزارت مالیه با نظریه آقای پیلوسیان چه راجع به جواب پرسش نامه کمیته مرکزی دائمی تریاک که اصل آنها پیوست است - و چه درخصوص عذر حضور از مشارکت در کنفرانس (۱۹۳۸) موافقت دارد و با تأیید نظر ایشان مراتب را گزارش نمود تا موضوع را مورد توجه قرار داده و از تصمیمی که اتخاذ خواهند فرمود وزارت مالیه را مستحضر سازند.

در خاتمه اضافه می نماید که چنانچه مستحضر میباشد علاوه بر اقداماتی که تا به حال درخصوص تحدید استعمال ادویه مخدره و زراعت تریاک چه با وضع قوانین و مقررات و چه با سایر اقدامات صحیحی به عمل آمده است در سال گذشته هم کشت تریاک در بعضی از ولایات ممنوع و در تمام نقاط دارای محصول محدود شده است و البته این تحدید کشت به لحاظ اشتراک مساعی بین المللی و تأمین منویات جامعه ملل حائز کمال اهمیت می باشد.

محمود بدر

کفیل وزارت مالیه

حاشیه: سئوالاتی که شده همه مربوط به زراعت کوکا می باشد در هیچ جا اسمی از تریاک نیست. آیا وزارت مالیه اشتباه نکرده؟ جم
۱۶/۵/۳

از وزارت مالیه ورق راجع به تریاک مطالبه شود تا تصمیم گرفته شود. ۱۶/۵/۹
مهر ورود به دفتر ریاست وزرا ۱۶/۵/۲ نمره ۶۵۹۴

تاج و شیر و خورشید و شمشیر وزارت پست و تلگراف و تلفن تلگراف

تاریخ وصول ۷/۲۴

گزارش ۱۹/۷/۲۴ شوشتر به طوری که شایع است بیست مغازه خورده (خرده) فروشی قند که در شهر شوشتر تأسیس شده اداره دارائی به هر مغازه فروش قند به طور اجبار سه لول تریاک می دهند مغازه ها هم نیز به خریداران قند اجباراً تریاک می فروشند. اهالی شهر از این موضوع ناراضی و تأثیر خیلی بدی در روحیه آنها کرده است.

ورود به دفتر ریاست وزرا، شماره ۸۵۶۷ تاریخ ۱۹/۷/۲۸
حاشیه: به وزارت دارائی نوشته [شود] که جلوگیری نمایند.

سند ۱۰۱۰۰۲ / سازمان اسناد ملی
۸۹۶

تاج و شیر و خورشید و شمشیر وزارت دارائی

تاریخ ۱۳۲۵/۱۲/۲۹
شماره ۱/۷۳۰۲۷

دفتر نخست وزیری

عطف به نامه شماره ۲۵/۱۲/۱۳-۴۵۵۱۱ متضمن رونوشت تلگراف کدخدایان و خورده (خرده) مالکین الشترکه تقاضا نموده اند محصول تریاک کشت امساله آنها خریداری شود اشعار میدارد. البته همانطور که خودشان اظهار کرده اند وضعیت محل و زارعین ایجاب می کند چون برای برگشت و استفاده از محصول دیگری که بتواند جانشین تریاک و زبان وارده از این راه را جبران نماید فعلاً دسترسی ندارند و معاش خود را بیشتر از فروش تریاک تأمین می کرده اند کمک و مساعدتهایی از طرق ممکنه به عمل آید ولی نکته قابل توجه این است که با تصمیم جدیدی که برای منع کشت تریاک اتخاذ شده است چنانچه بخواهیم از این راه با زارعین خرم آباد و نقاطی که از حیث وضعیت مشابه است مساعدت و استثنایی قابل شوم اشکالاتی تولید و منظور دولت از منع کشت و جلوگیری از استعمال عملی نخواهد شد.

از طرف وزیر دارائی

ورود به دفتر وزارت دارائی ۱۳۲۵/۱۲/۲۹

آقای فخرانی ۲۶/۱/۸

بایگانی شود ۲۶/۱/۸

سند شماره ۱۰۱۰۰۲
۸۶۱

تاج و شیر و خورشید و شمشیر
وزارت دارایی - قسمت اقتصادی
دفتر وزیر

تاریخ ۱۳۱۹/۷/۸
شماره ۲۲۵۶۵ قسمت اقتصادی

جناب آقای نخست‌وزیر

پیرونامه شماره ۱۴۲۲۲ در موضوع درخواست آقای اکبر تویسرکانی مبنی بر خرید تریاکهای او زائد بر نرخ مقرر معروض می‌دارد: بطوریکه در درخواست معروضه نامبرده ملاحظه میفرمایند خود او اقرار دارد که تریاکهای مزبور را در ۱۸ الی ۱۹ سال قبل که مقررات انحصاری وجود نداشت خریداری نموده و منظورش از تهیه این تریاکها صدور آن بخارجه بوده است. بنابراین بین تاریخ خرید تریاکها و تاریخی که صدور آن منحصر بدولت شده سالها فاصله بوده و در ظرف این مدت که برای اشخاص عادی صدور تریاک بخارجه بلامانع بوده است او تریاکهای خود را نگاهداشته و بتصور سود بیشتری از صدور آن خودداری کرده است. پس از انحصار صدور تریاک بدولت برای خرید تریاکهای موجود در دست اشخاص بررسهای لازم بعمل آمد و بالاخره بهاء این قبیل تریاکها از قرار هر من ۲۱۰ ریال تعیین و از همین قرار خریداری گردید. نامبرده که از فروش تریاکهای خود مطابق نرخ مقرر خودداری نموده بود مکرر بدفتر مخصوص شاهنشاهی شکایت نموده که جریان کار و بيمورد بودن شکایت او معروض گردیده است زیرا ادعای نامبرده مبنی بر اینکه برای تریاکهای مزبور خسارت دیده و مبلغی به عنوان چونه مالی و انبارداری پرداخته است بر فرض صحت مجوز خرید تریاکهای او زائد بر نرخ مقرر نیست. بنابراین تصدیق خواهند فرمود خسارات ناشیه از نگاهداری تریاکهای مزبور و خودداری از صدور آن قبل از انحصار صدور بدولت مستند بعمل خود او بوده و بهیچوجه نمیتوان وزارت دارائی را مسئول خسارات وارده باو دانست. تنها مساعدتی که ممکن است باین شخص نمود این است که چون بهاء که در اول تاسیس شرکت انحصار صدور تریاک برای خرید تریاکهای اشخاص در نظر گرفته شده و آن ۲۱۰ ریال هر منی بوده است بمناسبت این بوده که خرید تریاک در آن سال از قرار هر من ۲۳۰ ریال ۲۸ سیرکیل در نظر گرفته شده و چون اینک بهاء خرید در تمام کشور به ۲۷۰ ریال هر یک من ۲۸ سیرکیل تعیین شده ممکن است این تفاوت را بر بهاء تریاکهای او اضافه نموده و بجای ۲۱۰ ریال ۲۵۰ ریال خرید و چون تریاکهای او خشک و ۴۰ سیرکیل میدهد البته بهمان تناسب بهاء یک من در حدود ۳۵۷ ریال خواهد شد. مستدعی است در صورتیکه مقتضی میدانند بهمین ترتیب دستور اقدام داده شود.

از طرف وزیر دارایی

ورود بدفتر ریاست وزراء ۷۸۰۸ تاریخ ۱۹/۷/۹

سند شماره $\frac{۱۰۱۰۰۲}{۷۹۵}$ سازمان اسناد ملی ایران

عریضه تقدیمی پانصد نفر اهالی سنگلج
اداره کل انحصار تریاک

اینک فرد فرد این کشور مستحضر شده‌اند که اعتیاد آنها به تریاک جنبه عادی نداشته بلکه امنای دولت‌های معاصر، برای ازاله حس آزادی‌خواهی و غرور ملی و سلب و تضییع حقوق آنان بچنین عمل یعنی اشاعه سم مهلک تریاک که منافی اصول بشریت و مدنیت است مبادرت ورزیده‌اند تا بتوانند در سایه بی‌حسی و خمودت جامعه زندگی ننگین و نفرت‌آور خود را بدون غائله و دغدغه ادامه داده و به اجرای مقاصد شوم خود که این صفحه گنجایش درج آن را ندارند موفق شوند. امروز که قاطبه اهالی عنان اختیار خود را چشم بسته به دست مستی که دولتیانشان می‌نامند نهاده‌اند به تصور این که اولیای دولت فعلی مصالح آنها را بهتر از خودشان تشخیص داده و راه چاره را برای خلاصی از ورطات سهمگین و بدبختیهای فعلی بخصوص رهایی از سم مهلک تریاک نیکوتر از ایشان می‌شناسند در صحت و سقم اعمال و رفتار آنان کوچکترین اعمال نظر و مداخله نموده‌اند. لیکن اکنون با جریانی که برای جیره‌بندی تریاک و توزیع کوبین پیش آورده‌اند بخوبی استنباط می‌شود که ادارات مربوطه بدون منظور داشتن اعتیادات مردم و میزان مورد اعتیاد هر کس در جیره‌بندی تریاک

دخل و تصرف غیرعقلانه نموده اند که عدم امکان اجرای آن برای هر فرد ذی شعوری مبرهن و مشهود است.

آخر ای کسی که جیره بندی فعلی تریاک به دست تو صورت گرفته تشخیص نداده ای که استعمال این سم مهلک برای همه معتادین یکسان نیست. اگر منظور ترک تدریجی تریاک است چرا تاکنون که بیش از دو سال از جیره بندی آن می گذرد اقدام برای تقلیل مصرف آن ننموده (ای) اینک به خلاف این نظر اشخاصی که روزانه بیش از یک گرم نداشته اند به دو گرم و نیم افزایش داده (ای) و اگر نظری جز ایذاء و آزار یک مشت توده مریض گرسنه ستم دیده نداری، به چه مناسبت مصرف کسانیکه روزانه بالغ بر ده گرم بوده بدون توجه و رعایت جوانب امر به روزی دو گرم و نیم تقلیل دادید و ندانسته ای که با این عمل با حیات مردم مستمند بیچاره ایرانی بازی می کنی تا با وضع گرانی امروزه ناچار شوند بقیه مصرف خود را از راه خرید قاچاق تأمین نمایند. البته این موضوع گذشته از این که توافقی با بهداشت معتادین ندارد موجب اشاعه قاچاق و زیان جبران ناپذیری برای دولت خواهد بود. به هر حال ما امضاء کنندگان به آن اداره توصیه می نمایم از اجرای مقررات لغو فعلی خودداری و پس از مشاوره با پزشکان متخصص و خیرگان این فن دستور قابل اجرایی صادر نمایند تا رفاهیت و ترک تدریجی تریاک میسر و مسلم گردد والا چون این موضوع جنبه حیاتی دارد چنانچه اقدام عاجلی نشود، این جانبان از اقدامات لازمه فروگذار نخواهیم نمود.

رونوشت به مقام جناب نخست وزیر تقدیم تا از حال ملت بیچاره مستحضر شده از اعمال بی معنی آقایان بی تجربه جلوگیری فرمایند. شمار فراوانی مهر و امضاء

ورود بدفتر ریاست وزراء شماره ۱۳۷۲۵ به تاریخ ۲۴/۶/۲۲ [۹]

سند شماره ۱۰۱۰۰۲
۸۱۹

دفتر مخصوص شاهنشاهی

کدخدا نادر زمانیان از طرف اهالی نهاوند شرحی از پریشانی رعایای آن حدود عرض کرده و معروض می دارد ذات ملوکانه بذل توجهی به رعایای نهاوند نمی فرمایند همه سال به تمام نقاط ایران تشریف فرما می شوند ولی به نهاوند نزول اجلال نمی فرمایند. چاکران هم رعیت ملوکانه و امیدوار به مرحوم مبارک می باشیم. محصول چاکران منحصر به تریاک و تنباکو است. زراعت تریاک هر منی ۱۶ تومان برای رعیت خرج دارد تا به دست بیاید. پس از آن که به دست آمد اولاً بیش از منی ۸ تومان خریدار ندارد ثانیاً متجاوز از سه ماه است که تریاک رعایا در انحصار مانده نه می خرند و نه اجازه فروش می دهند و رعیت به هیچ وجه اختیار محصول خود را ندارد. مستدعی بذل توجه مخصوص به حال خود می باشند که از بدبختی و پریشانی نجات یابند.

کابینه محترم ریاست وزراء

۱۲۷/۷

حاشیه زیرنامه:

به عرض می رسد.

سند شماره ۱۰۱-۲
۷۴۶

شخصی که اولین دفعه این کاغذ را می خواند، به ناموس مادرت قسم می دهیم تو را، این کاغذ را به دست جناب نخست وزیر برسانی.

۱۳۲۵/۵/۹

مقام جناب اشرف آقای نخست وزیر دامت عظمته

محترماً معروض می دارد نگارنده شاهدهی از جنایات اشخاصی هستم که از اوامر دستورات جناب اشرف حداکثر سوء استفاده کرده و می کنند. مثلاً بخشنامه ای که به عنوان معتادین به وزارت خانه ها و ادارات دولتی صادر شده و جناب عالی ابداً توجع (توجه) به مشکلات در طرز اجرای این مواد نفرموده که چه اسلحه برنده و نابکاری به دست رشوه گیران (کارگزینهای مربوطه) افتاده که دایم انتظار یک چنین بخشنامه های بی سر و ته و ضرب الاجل را دارند سپرده بالاترین بدبختی ها را روی صد نوع بدبختی دیگر کارمندان اضافه فرموده که غیر

از ناله نفرین و لعنت نتیجه دیگری عاید نمی‌گردد. جناب عالی رشوه خوری دوایرها را خصوصاً دفتر کارگزینی‌ها که به وسایل مختلف در مقابل یک چنین دستوری که باید مدت پانزده روز معتادین تریاک خود را ترک کنند. عجب ترک کردند. اتخاذ این رویه غلط غیر از هزاران هزار ریال به جیب متنفذین کارگزینی‌ها می‌رود نتیجه دیگر نخواهند گرفت حقیقتاً اگر جناب اشرف قصد تظاهر و خودستایی ندارند، بایستی ابتدا هیئتی از طبیب معالج و متخصصین این مرض خانمان برانداز تعیین فرمایند که هر روزی یک اداره و یا یک دوایر دولتی را از رئیس تا آخرین نفر را بازدید نموده در واقع هر یک که مبتلا (مبتلی) هستند آن هم نه به طور (توهین و اهانت) بلکه با تشویق اشخاص را قانع و وادار به ترک نمایند. خلاصه می‌خواهم آب پاکی را روی دست جناب اشرف بریزم. با این رویه بهتر می‌توانید منظور نظر اصلی خودتان را عملی فرمایند نه این که اسلحه تهمت و افترا را به دست استفاده‌چی‌ها به سپارید (سپارید) و بگویند این دو روز دیگر عوض خواهد شد. به هر حال، بنده یکی از آن اشخاص هستم که گرفتار این آزمایش تلخ شده به عنوان «عملی» مبلغی رشوه گرفتند و از ترس آبرو دم نزدیم. البته در مقابل این جریان غلط که دایم اسباب زحمت می‌شوند، منظوری غیر از جیب پر کردن ندارند و نخواهند داشت علاجی غیر از اعدام برای اینها میسر نخواهد بود که از رشوه خواری دست بردارند و شاید هم در آتیه در مقابل فشار و تکرار سوءاستفاده پیش آمده‌های غیر مترقبه را فراهم نمایند.

جناب آقای اشرف بیش از این اسباب پریشانی یک مشت بخصوص کارمندان جزء را که کاملاً از بدبختی آنها اطلاع دارید فراهم فرمایید و عملی را که می‌خواهید انجام دهید، از مجرای مربوطه که به نتیجه برسد شروع فرمایید. البته مقصود اصلی فراهم خواهد شد. جناب عالی که کشت تریاک را قدغن فرمودید که دیگر کشت نشود، منظور از این بخشنامه نابکار که نتیجه‌ای غیر از پر کردن جیب یک مشت اشخاص بی‌شرف بی‌عاطفه که به غیر از پول به هیچ چیز دیگر علاقه ندارند چه نتیجه‌ای عاید می‌گردد از مفتشین و مامورین انحصار تریاک حرفی نمی‌زنم که چه آتشی از حیث رشوه‌گیری افروخته‌اند چه پولهایی مخفیانه می‌گیرند و این دستور را آلت قرار داده‌اند اصلاح که این طور نمی‌شود. این دستور هم برادر بزرگ دستور تعدیل اجاره‌ها می‌باشد که مالکین مستاجرین تعدیلی را با کتک و فحش و ریختن اسباب در کوچه از خانه بیرون می‌کنند و کسی هم نیست که به فریاد آنها برسد. البته تاریخ شاهد خوبی است و قضاوت خواهد نمود و هیچ گاه عمل ندیدیم و تمام حرف است و امیدواریم در این باره جناب اشرف طرزی اتخاذ فرمایند که دست رشوه‌گیران را کوتاه فرمایند. قبل از ایران دولتهای دیگری هم بوده‌اند که ملتش گرفتار این بلا بوده و چگونه به رفع آن اقدام و موفق شده‌اند مطالعه فرمایید.

حقیر محمدجعفر بالیان کارمند راه آهن

ورود به دفتر نخست‌وزیر شماره ۱۳۲۵/۵/۲۷

به عرض برسد ۲۵/۶/۲۱

بایگانی شود ۲۵/۶/۲۱

سند شماره ۱۰۱۰۲ شماره پاکت ۷۸۲

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

تاج و شیر و خورشید و شمشیر وزارت دارائی

به تاریخ ۱۳۲۵/۱/۲۰

به عرض برسد

شیره کس خانهای واقعه در تهران و شهرری و شمیران به موجب صورت ریز ضمیمه ۱۷۵ باب است که علاوه بر این رقم، تقریباً صد باب شیره کس خانة اختصاصی افرادی دیگر وجود دارد که بطور مخفیانه رفع احتیاج خود را می‌نمایند. تعداد قهوه‌خانه‌های دایر فعلی تقریباً در حدود سه هزار باب است که از این رقم ۱۵۰۰ باب آنها دارای جواز کسب و بقیه به طور قاچاق دایر می‌باشد.

رئیس مؤسسه انحصار دولتی تریاک تهران - میرفخرانی

صورت شیره‌خانه‌ها

محل شیره‌خانه

بخش ۱ سه راه طرشت

دائرة کننده شیره‌خانه

سیدابراهیم حسن نام

بخش ۴ بازارچه قوام الدوله	حسن دבורی
بخش ۴ بازارچه قوام الدوله	ابراهیم
بخش ۴ بازارچه معیر	حسین شودونگ
بخش ۴ کوچه فیل خانه کوچه حمام	مصطفی عراقی
بخش ۲ جلوخان عضدالملک	عمو حیدر
بخش ۴ کوچه خرقانیها	اصغر موزیک
بخش ۴ کوچه خرقانیها	مصطفی
بخش ۵ خیابان امیریه مقابل پمپ بنزین کوچه بن بست	محمد رحیمی
بخش ۵ دروازه گمرک کاشی،	ابوالقاسم آشتیانی
بخش ۵ خیابان حاج عبدالله مد کوچه صالح شماره ۵۵	حسین پوران
بخش ۵ خیابان حاج عبدالله مد کوچه صالح شماره ۵۳	ابوظالب مفارہ ای]
بخش ۵ خیابان حاج عبدالله مد کوچه خاک نگار شماره ۱۰	اکبر ایروانی
بخش ۵ خیابان حاج عبدالله مد کوچه خاک نگار شماره	حسن قلعه
بخش ۵ خیابان حاج عبدالله مد کوچه پنج متری کاشی شماره ۱۶	اسماعیل چراغچی
بخش ۵ خیابان مهدیخانی کاشی شماره ۴	حسن ملاواعظ
بخش ۵ خیابان خانی آباد کاشی شماره ۷۱	محمد کنی
بخش ۵ کوچه شاه نماز (نواز) خانی کاشی شماره ۱۳	مهدی الهی
بخش ۵ کوچه یخچال منزل شخصی	مسلم خوش فکر
بخش ۵ چهارراه کوره پزخانه کاشی شماره ۷۵	احمد ماسوچه
بخش ۵ چهارراه کوره پزخانه کاشی شماره (؟)	صفر علی تبریزی
بخش ۵ چهارراه کور پزخانه کاشی شماره ۱۱۹	محمد خوش فکر
بخش ۵ دروازه حاج علی اکبر	غلامحسین خوش فکر
بخش ۵ دروازه حاج علی اکبر	علی حق وردی
بخش ۵ دروازه حاج علی اکبر	رمضانعلی میرابیچی
بخش ۵ دروازه حاج علی اکبر	اصغر شکولانی
بخش ۵ دروازه حاج علی اکبر	عزیزالله فراق ابرو
بخش ۵ بیرون دروازه خانی آباد، در یخچال	خلیل
بخش ۶ دروازه حسرت	احمد مهدی
بخش ۶ دروازه حسرت	سیدموسی سیداحمد
بخش ۶ خیابان مولوی کوچه شوشتری	محمد قمی
بخش ۶ بازارچه حاج غلامعلی	سیدمحمد رضا سیدریخانی
بخش ۹ خیابان سیروس بازارچه نایب السلطنه	یدالله کوری
بخش ۹ خیابان سیروس کوچه پشت بدنه	رضا لوکی
بخش ۹ خیابان سیروس گذر یحیی خان	احمد دهانی
بخش ۹ خیابان سیروس کوچه گلاب گیرها	قاسم قاضی
بخش ۹ خیابان سیروس مقابل سید اسمعیل	رضا بنا
بخش ۹ خیابان سیروس کوچه پشت بدنه	سیدعلی اکبر سیدرضا
بخش ۹ خیابان سیروس کوچه پشت بدنه	ماشاءالله
بخش ۹ بازارچه مروی اول کوچه حاجی ها	رمضان خانم
بخش ۱۰ کوچه قنات	عباس فتحعلی
بخش ۱۰ کوچه قنات	بانو شاهزاده خیاط

بخش ۱۰ کوچه حمام	بانو والی
بخش ۱۰ کوچه درختی	غلام حمام
بخش ۱۰ کوچه قنات	حسن سوزن سنجاقی
بخش ۱۰ کوچه قنات	سیف‌الله بوجار
بخش ۱۰ خیابان حاج عبدالحمود	خلیل حاج محمد
بخش ۱۰ خیابان قوام دفتر	اسدالله نجفی تراب
بخش ۱۰ خیابان سی متری کوچه محمودی	جواد کلبه (کله) کنده
بخش ۱۰ خیابان حاجی عبدالحمود	قربان شیرین باجی
بخش ۱۰ خیابان حاجی عبدالحمود	بانو مهین
بخش ۱۰ انتهای خیابان سی متری	سیدقاسم مداح
بخش ۱۰ پشت انبار نفت	محمد چاقوساز
بخش ۱۰ پشت انبار نفت	محمود ثریا
بخش ۱۰ خیابان زیابط کریم	اسمعیل نقاش
بخش ۱۰ کوچه درخشنده	محمود عشقی
بخش ۱۰ خیابان سی متری	محمد گیلک
بخش ۱۰ خیابان قوام دفتر	عابدین
بخش ۱۰ انتهای خیابان سی متری	هاشم خراسانی
بخش ۱۰ خیابان سی متری	یداله پاسبان
بخش ۱۰ خیابان حاج عبدالحمود	حسین عزیز سالکی
بخش ۱۰ کوچه قنات	حسن لغزش
بخش ۱۰ سرپل امامزاده معصوم	آقا کوچک
بخش ۱۰ سرپل امامزاده معصوم	تقی قهوه‌چی
بخش ۱۰ سرپل امامزاده معصوم	عباس قهوه‌چی
بخش ۱۰ کوچه قنات	علی شیرهای
بخش ۱۰ خیابان مولوی	یوسف جوادی
بخش ۱۱ بازار تجریش	زین العابدین عبادی
بخش ۶ کوچه بابانوروز علی	بانو صفری خانمی
بخش ۶ پشت باغ فردوس	علی خداداد
بخش ۶ خیابان مولوی	تقی بلوری
بخش ۶ دروازه غار	حسن جعفر
بخش ۶ خیابان مولوی	محر معلی محمد
بخش ۶ بازارچه سعادت	رجب محمدی
بخش ۶ دروازه ماشین	آقابزرگ
بخش ۶ دروازه حضرت [عبدالعظیم]	رستم سعدی
بخش ۶ دروازه غار	باقر صابونچی
بخش ۶ دروازه غار	محمود سراپی
بخش ۶ دروازه غار	سیداحمد میرمحمدی
بخش ۶ دروازه غار	اصغر موچول
بخش ۶ کوچه چاله میدان	یدالله محمدی
بخش ۶ دروازه غار کوچه نو	سیدقاسم سیدحسن

بخش ۷ پشت رسومات جنب نانوانی	اصغر حسین
بخش ۷ خیابان زرین نعل	غلام تقی
بخش ۷ خیابان گوته کوچه بخچال	سید حسن سید محسن
بخش ۷ خارج دروازه دولاب کوچه رضوان	سید باقر حسینی
بخش ۷ خارج دروازه دولاب جنب قهوه خانه	اسداله شیخ باقر
بخش ۷ خارج دروازه دولاب محله میان سرقبرستان	سید صفر سید نعمت الله
بخش ۷ خیابان سی متری کوچه باغ [بی مش ؟]	محمد علی روشن
بخش ۷ خیابان سی متری کوچه باغ [بی مش ؟]	ابراهیم دواجی
بخش ۷ پشت رسومات	حسین محمد حسین
بخش ۷ بازارچه سید ابراهیم کوچه لواسانی	ماشاء الله میرزا آقا
بخش ۷ خیابان ری کوچه سالاری خانه ۱۴	عباس دولت خانی
بخش ۷ خیابان ری کوچه بارکش شهرداری	ماشاء اله تهرانی
بخش ۷ باب حکیم کوچه قلعه چاهی	حاجی تبریزی
بخش ۸ محل آرامه	علی ترکه
بخش ۸ گود زنبورک خانه پلاک ۱۱۵۲	هادی محمد علی
بخش ۸ گذر مستوفی کاشی ۵	حاج اسمعیل
بخش ۸ چراغ برق پلاک ۵۳۱۳	محسن شله
بخش ۸ پشت سید اسمعیل	محسن دزد
بخش ۸ پاچنار کاشی ۳	قاسم لالی
بخش ۹ خیابان سیروس کوچه پشت بدنه	شاه غلام قلی
بخش ۹ خیابان سیروس کوچه حاج محمد علی محتاج	نصراله اسداله

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

شاها تو را مدام ظل خدا به سر
این زمین زداد پر کرده ای ولی
ما راز خویش را معروض داشتیم

عمر تو مستدام ملک تو مستقر
این قریه قدیم افتاده از نظر
تا چه اقتضا کند امر قضا قدر

قربان خاک پای جواهر آسای اقدس مبارکت شویم

قریه کسنویه حومه یزد به موجب تواریخ و علامت و آثار اول قناتی است که زمان سلطنت اسکندر احداث و جاری گردیده و همیشه تا چند سال قبل آبادی یزد به واسطه فیض این قنات بوده و تقریباً شصت سال پیش به علت تعدی و تجاوز قنات قریه ابرندآباد و قریه کردفرامرز که از حریم قنات خود تجاوز کرده آب قنات قریه کسنویه را خشکانیده که آب استعمال نداریم چه برسد به زراعت و غالب رعایا و اهالی محل از مسلمان و زرتشتی که تقریباً نهصد درب خانه بود به اطراف عالم خصوصاً به هندوستان فراری و متواری گردیده تقریباً هشتاد درب خانه دیگر در این قریه مخروبه اقامت داریم و بر صدق عرض خود فرامین و احکام دولتی و تصدیقات دفتری حاضر است و ارائه می دهیم. با این حالت اولیای دولت محض مدد معاش و دستگیری ما ضعفا همین عمل دلالی و صرافانی و مالیدن تریاک در یزد را منحصر به جانناران فرمودند که از فایده های تریاک تکه نانی تحصیل نموده و مثل سایرین پراکنده نشویم. امتیاز کشت تریاک را که چند سال موقوف فرمودند چیزی که باقی مانده بود برای ما علی الظاهر شغل میزان و مالیدن تریاک و معامله آن، این هم که در هذه السنه منحصر بدولت شده است و شهرت دارد که ریاست عملگی تریاک [را] هم خیال دارند به دیگری واگذار فرموده جانناران را از این کاسبی ممنوع فرمایند. چون از همه جهت امید ما فقرا قطع شده از عدالت کامله اعلی حضرت اقدس شاهنشاهی ارواحنافداه استدعای عاجزانه داریم یا امر و مقرر فرمائید که اولیاء دولت این قنات قدیم را جاری و دائم فرمایند که مشغول زراعت و رعیتی گردیده و به دعای ذات اقدس اشتغال و رزیم یا به وسیله دیگر راهنمایی فرمایند که لقمه نان تحصیل کرده که از بی قوتی تلف نشویم. زیرا که رعیت در

همان امر زراعت دارا می باشند کسب و کار دیگری نکرده که مربوط به جای دیگر باشیم و یا علاقه و امارت (عمارت) ما جان نثاران را دولت بردارد و در عوض معادل آن املاک خالصه یا پول مرحمت فرمایند که از این قریه مخروبه بیرون رویم دیگر امر جهان مطاع مبارک است.

جای ۳۲ مهر

مهر: ورود به کابینه موسس انحصار دولتی تریاک نمره ۴۰۴۹ تاریخ ۱۳۰۷/۸/۱۶

مهر ورود به کابینه وزارت مالیه، تاریخ ۱۳۰۷/۸/۱۵ نمره ۳۶۰۵۵

شماره ۱۰۱۰۰۲ سازمان اسناد ملی ۵۹۰

تجارتخانه ناظمیان

Maison de Commerce Naẓmiyan

عنوان تلگراف: ناظمیان

از ... الی ... تاریخ ۱۹ شهریور ۱۳۵۵

مقام وزارت معدن است در راه عظام دولت

چون منحصراً بر زراعت کسب و کار (درم نکرده) بسنی دولت می بردارند این امور همواره در دست ما قرار دارد
و این منصفه داده ام از جو تریاکی در خزانه داشته تر قبلاً در اول آرد حساب خوب و از بد زدن و منفع میروند و
مبلغ فعلی از خزانه منزه و در صورتی که اصل آن بر وجه بکری کسب است عهده استحقاق است سند از تریاکی
این سند را هم اجازه دیدار و بد زدن نموده بین منزه کرده و از آن در هر امری منزه از جوین بوده است
وزارت به مردم داشته هر برای حفظ منافع دولت از ذرات استحقاق منزه و اول استحقاق است
از این صحت را صحت است

کد سر رای صحت حسن

۶۰۱۰

باز است باید زنده از در هر امری منزه
باید از اسناد این منصفه در وقت که در مطبوعه
باید در هر امری منزه و در هر امری منزه
باید در هر امری منزه و در هر امری منزه
باید در هر امری منزه و در هر امری منزه
باید در هر امری منزه و در هر امری منزه

